

og der vil da let kunne rejses Strid ved Afløsningsforretningen om, hvorvidt der skal tages Hensyn til disse forestaaende Udgifter og til Fastsættelsen af Summen dertil. Jeg tror, at Tiendeafløsningen lettest og i alle Parters Interesse vil finde Sted, naar man allerede har dette overstaaet.

Jeg skal dernæst gøre opmærksom paa, at denne Sag ikke kommer pludselig over Befolkningen. Det ærede Medlem har Ret i, at den kommer pludselig, for saa vidt som den kun rejses ved Initiativ fra Kommissionens Side og ikke har været særlig drøftet her paa Rigsdagen, men ellers vil den ikke pludselig blive gennemført, thi Lovforslaget er bygget paa det Grundlag, at Menighederne selv tage Bestemmelse om, hvorvidt disse Særkalke skulle anskaffes. Det lægges enten i Menighedsraadet Haand eller i 10 nadverberettigede Menighedsmedlemmers Hænder, og efter mit Kendskab til Befolkningen, navnlig til Landbefolkningen, i mange Dele af Landet, er det min Overbevisning, at inden for de fleste Menigheder vil der i lange Tider ikke blive Tale om Indførelsen af saadanne Særkalke. Alligevel maa jeg anbefale, at vi skride til denne Foranstaltning. Der kan enkelte Steder være Trang dertil, og det, at vi ikke have en saadan Foranstaltning, som tager Hensyn til Tidens hygiejniske Krav, fører til, at der ikke agiteres saa lidt mod Kirken paa dette Omraade. Det tror jeg ikke, man skal udsætte sig for, og jeg haaber, at de, som ved denne Lejlighed skulle betale, ogsaa ville have Øjnene aabne derfor og være villige til at gennemføre Foranstaltningen. Jeg ser derfor ikke nogen Grund til at opsætte Sagen for at forelægge den for det kirkelige Udvalg, skønt den meget godt ellers vilde egne sig dertil. Den har jo allerede været behandlet fra Kirkens Side, ogsaa af meget kompetente Folk, og da disse have ytret et enstemmigt Ønske om at faa den fremmet, og der efter mit Skøn virkelig er betydelig Trang dertil, vil jeg bede om, at man ikke udsætter Sagen af den Grund, at man ønsker at høre det kirkelige Udvalg. Dette har sikkert nok at forhandle, overveje og udtale sig om, saa for at give det Arbejde er der slet ingen Grund til at opsætte Sagen. Hvis denne Sag skal i Udvalg, som jeg hører, haaber jeg, at dette Udvalg, skønt Rigsdagssamlingen vel nok lakker mod Enden, vil arbejde saa hurtigt, at det maatte lykkes at faa Sagen fremmet allerede i denne Samling. Jeg tror, det vilde være en Vel-

gerning mod Folkekirken, om vi kunde fremme Sagen saaledes, at man paa den Maade kunde imødekomme en Del af den Trang, som er til Stede, og desuden imødegaa den Agitation, som finder Sted, og som dog har sin uhyggelige Side.

Reedtz-Thott: Jeg er enig med den højtærede Minister i, at denne Foranstaltning ikke vil blive gennemført mange Steder, hvis Menigheden kommer tillat afgøre det. Jeg tror, det da kun vilde ske ganske enkelte Steder, men saaledes er egentlig Forholdet ikke. Det er netop det, at det er, om jeg saa maa sige, den enkelte i Menigheden, der ved sit Ønske, ved at fremføre dette for Menighedsraadet meget let kan tvinge Sagen frem. Efter Loven skulle allerede 10 Medlemmer af Menigheden ved Henvendelse til Menighedsraadet kunne faa dette til at overveje Spørgsmaalet, og det vilde jo saa altid være lidt vanskeligt for Menighedsraadet saa at modsætte sig en saadan Foranstaltning. Jeg ser i øvrigt ikke rettere, end at det ogsaa i Motiverne er udtalt, at selv om der ikke var 10 Medlemmer, der ønskede det, skulde det dog kunne indføres i Menigheden, og der kan jo ingen Tvivl være om, at der vil være mange Menigheder, hvor de ikke ønske en saadan Ordning. Selv om det ikke blev indført for alle, vil det dog gøre en hel Forandring i den almindelige Altergangstjeneste, saaledes som vi have været vant til at se den. Netop ogsaa fordi det er de enkeltes Initiativ, der paadenne Maade kommer til at spille en meget stor Rolle, synes jeg, at Sagen er betænkelig. Hvis det derimod var en større Del af Menigheden, der skulde ytre Ønske om og skulde tage Initiativet til en saadan Forandring, saa synes jeg, at der var meget mindre Fare og Betænelighed ved at gaa ind paa Sagen.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Jeg vil blot lige over for det ærede Medlem gøre opmærksom paa, at Menighedsraadet, der jo repræsenterer hele Menigheden, vist meget vilde betænke sig paa at indføre en Foranstaltning, som det maatte antage var mod Menighedens Ønske. — Jeg maa samtidig gøre opmærksom paa, at jeg vist udtalte mig mindre korrekt lige over for det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos) angaaende de 10 nadverberettigede, fordi jeg ikke havde i Hukommelsen, at det kun er et Initiativ, som de 10 kunne tage. Jeg berigtiger derfor dette.